

Ne uchun onadan tonamiz
Kel do'stim bir porlab yonamiz
Toki sen millat deb o'qiysan
Asrlar o'tsa ham boqiysan

Qad rostlab elimga ardog'ing
Samoga ko'tarsin bayrog'ing
Hayotdan o'chmasin chirog'ing
Toki sen millat deb o'qiysan
Asrlar o'tsa ham boqiysan

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI VA OTA-ONALARNING O'ZARO HAMKORLIGINING MAZMUNI

Qodirova Sitara Dilyorbek qizi

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti talabasi:

Annotatsiya: *O'qituvchilar va ota-onalar, umuman olganda, uy va MTM, ota-ona va o'qituvchi o'rtasida ijobiy, qo'llab-quvvatlovchi va ochiq munosabatlar zarur. Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, ota-onalar ishtiroki va ota-onalar va o'qituvchilarning muvaffaqiyatli hamkorligi o'quvchilar uchun ta'lim natijalarini yaxshilaydi. Maqolada ham ta'lim-tarbiya jarayonida MTM bilan ota-ona hamkorligidagi faoliyat va uning natijalari tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *MTM, Mahalla, ota-ona, ta'lim –tarbiya*

Abstract: *teachers and parents generally emphasize the need for a positive, supportive and open relationship between home and school, parent and teacher. In addition, studies have shown that parental involvement and successful collaboration of parents and teachers improve educational outcomes for students. The article also analyzes the activities of parent-child cooperation with MTM and its results in the educational process.*

Keywords: *MTM, neighborhood, parent, education,*

Аннотация: *учителя и родители обычно подчеркивают необходимость позитивных, поддерживающих и открытых отношений между домом и школой, родителями и учителями. Кроме того, исследования показали, что участие родителей и успешное сотрудничество родителей и учителей улучшают результаты обучения учащихся. В статье также*

анализируется деятельность детско-родительского сотрудничества с МТМ и его результаты в образовательном процессе.

Ключевые слова: МТМ, соседство, родитель, образование,

KIRISH

Ota-onalar ta'limning muhim sheriklaridir. Ular farzandlarining ta'limga bo'lgan munosabatiga ta'sir qiladi va uyda o'rganishni qo'llab-quvvatlaydi. Ular uy va МТМ o'rtasidagi hayotiy aloqadir. Va ular МТМ hayotiga aralashganlarida, ular bizning МТМlarimizni o'rganish, o'sish va rivojlanish uchun yaxshi joylarga aylantiradi. Ota- onalarni jalb qilish siyosati ota-onalarni sherik sifatida kutib olishganda va ularni hurmat qilishda va ular uyda va МТМda o'zlarining hissalarini qo'shishlari uchun zarur bo'lgan yordamni hisobga olgan holda o'quvchilarning yutuqlari va

muvaffaqiyatlarining oshishini tan olishadi. МТМdagi ijobiy iqlimni targ'ib qilish uchun quyidagi qadamlarni belgilab beradi:

'qituvchilar МТМ va oilalar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni rag'batlantiradi va qo'llab-quvvatlaydi.

archaga hurmat bilan qarashadi.

МТМ madaniyati jamoatchilik va g'amxo'r munosabatlar hissini rivojlantiradi.

ota-onalar МТМ faoliyatiga jalb qilingan.

ar kim o'zini xavfsiz va xavfsiz his qiladi.

Ota-

onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabatlarga nisbatan

onalar va o'qituvchilar jamoasining quyidagi xususiyatlarini aniqlaydi:

ir-biringiz bilan uchrashishga va diqqat bilan tinglashga vaqt ajrating.

ejalashtirish va qaror qabul qilish guruhining ajralmas qismlari sifatida bir-biringizga munosabatda bo'ling.

ar bir insonga o'z fikrlarini bildirishga va takliflar berishga ijozat bering.

uammolarni o'zaro hal qilishni rag'batlantiradigan tarzda kelishmovchiliklarga yondoshing.

arama-qarshiliklar mavjud bo'lganda yoki qiyin vaziyatga javob topilmaganda, ikkinchi fikrni rag'batlantiring.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA.

Mazkur maqolani tahlil qilish jarayonida ilmiy bilishning mantiqiylik, tarixiylik, izchillik va obyektivlik usullaridan keng foydalanildi. Maktabgacha ta'lim muassasalari va ota-onalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning o'ziga xos falsafiy fikrlari haqida tahlil olib borildi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning tarixi va ma'naviy merosini o'rganishga oid bergan uslubiy ko'rsatmalari hamda, “Maktabgacha yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasiga qo'yiladigan Davlat talablari tadqiqotning nazariy-uslubiy asosi bo'lib xizmat qiladi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR.

Farzandining noto'g'ri xatti-harakatlariga toqat qiladigan ota-onalar (ayniqsa o'qituvchi oldida)

Farzandidan katta umidvor bo'lgan va farzandining chegaralarini qabul qila olmaydigan ota-onalar bolani o'zini yomon tutishiga yoki yomon ishlashiga olib keladi.

Ota-onalar haqida gap ketganda, umumiy muammolar orasida quyidagilar mavjud:

➤ Farzandining noto'g'ri xatti-harakatlariga toqat qiladigan ota-onalar (ayniqsa o'qituvchi oldida)

➤ MTM faoliyati va targ'ibotlari bilan hamkorlik qilmaydigan ota-onalar

Farzandidan katta umidvor bo'lgan va farzandining chegaralarini qabul qila olmaydigan ota-onalar, bolani o'zini yomon tutishiga olib keladi

Ota-onalar haqida gap ketganda, umumiy muammolar orasida quyidagilar mavjud:

➤ Afsuski, ushbu ota-onalar farzandining muvaffaqiyatiga erishish uchun ularning hamjihatligi zarurligini tushunmaydilar.

➤ Ular o'z farzandlariga yaxshi o'qituvchi bo'lishlari mumkinligini bilishmaydi.

Talabalarning kelajagi uchun bu borada xabardorlikni oshirish uchun biron bir narsa qilish kerak.

Ko'pgina hollarda, ota-onalar farzandiga yomonroq baho qo'ygan o'qituvchiga o'z farzandini ko'proq narsaga loyiq deb da'vo qilish uchun tez-tez ta'lim maskaniga kelishadi. Eng yomoni, ota-onalar farzandlarining noto'g'ri xatti-harakatlari tufayli chaqirilganda ota-ona o'zini maqtaydi. Farzandining noto'g'ri xatti-harakatlarini to'g'irlash uchun o'qituvchi bilan hamkorlik qilish o'rniga, ular hatto farzandining qilmishining to'g'ri ekanligini va bu haqda tashvishlanadigan hech narsa yo'qligini tasdiqlaydilar. Ushbu holatlar hozirgi kunda tendentsiya bo'lib tuyuldi va bu o'qituvchilarni tanlagan sohalarida ishtiyoqlarini yo'qotishiga olib keladigan stressga olib keladi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida ota-onalar uchun vaqti-vaqti bilan trening, munozara, test, so'rovnomalar o'tkazib turilsa, ayniqsa maktab yoshdagi 6–7 yoshli bolalarni maktabga tayyorgarligini aniqlashda ota-onalar ishtirokida olib boriladigan har bir mashg'ulot farzandining nimaga qodir ekanini anglashiga yaqindan yordam beradi

va bolalarni maktabga tayyorlashda oila a'zolarining mas'uliyati oshadi. Ta'lim muassasalarida ota-onalar va tarbiyachilar bilan o'tkaziladigan har bir munozara bolalarni maktabning ilk bosqichiga yengil qadam qo'yishida hamda sog'lom bola va sog'lom muhit sharoitini mustahkam yaratishga imkon beradi. Treninglar maktabgacha ta'lim muassasa uslubchisi, maktabgacha tayyorlov guruhi tarbiyachisi va tarbiyalanuvchilari hamda ularning ota-onalari, boshlang'ich sinf o'qituvchilari ishtirokida o'tkazilishi bola rivojlanishida to'g'ri tashxis qo'yishga yordam beradi.

Oilada uyushtiriladigan suhbatlarning alohida ahamiyati bor. Odob-axloq mavzusidagi bunday muloqotlar farzandlarning til vositalarini mustaqil tarzda suhbatlar bolaning

qo'llashiga erishish zarurligini ko'rsatadi. Bunday oilaviy

kundalik faoliyat hamda sayr-u sayohatlarida samarali natija berishi, shubhasiz. Hozirgi zamon talablariga muvofiq oilada bolalar ona tilini, adabiy talaffuz me'yorlariga binoan barcha tovush va so'zlarni aniq va tiniq talaffuz etib, so'z boyligini rivojlantirmog'i lozim. Bola shaxsini shakllantirish, nutqini rivojlantirish borasida yo'l qo'yiladigan kamchiliklar ko'p uchrab turadi. Ota-onalarning bolalarga

beparvoligi, so'zlashganda nutq madaniyatiga ahamiyat bermasligi bola nutqining buzilishiga olib kelmoqda.

Xulosa: Oilada bolalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar tizimi birgalikda uyushtiriladigan o'yin, sayrlarda yuqori darajada shakllanadi. Bolalar nutq madaniyatini shakllantirishda oila a'zolari va tengdoshlari bilan bo'ladigan munosabatlar muhim rol o'ynaydi.

Tarbiya qanchalik erta boshlansa, hosili ham shuncha barvaqt ko'zga tashlanadi. Shuning uchun ota-onalar va ta'lim muassasalari tarbiyachilari hamda pedagoglarning vazifasi yosh avlodni aqlan yetuk, jismonan sog'lom, axloqan pok, barkamol inson qilib tarbiyalashdan iboratdir.

Shuni ta'kidlash joizki, bola tarbiyasi bilan jiddiy shug'ullangan ota-onalarning farzandlari ta'lim muassasasida o'z imkoniyatlarini mashg'ulot jarayonida qiynalmasdan ko'rsata oladi. Oila va ta'lim muassasalarining uzluksizligi bolani nafaqat jismoniy va aqliy jihatdan rivojlantiradi, balki uning ma'naviy shakllanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI: REFERENCES:

1.С.Х.Таджиева, Д.Ф.Сабирова “Танглик вазиятида қолган болага психологик ёрдам кўрсатиш”. Т.: РБИММ, 2011 й. 142 б

2.Pulatov Sh.N.Sankhya-ancient Indian philosophical school. //PUSTAK BHARATI RESEARCH JOURNAL// JAN-June. ISSUE Toronto, Canada. No: 1-2, 2020.

3.PULATOV SH.N. XIX asr oxiri - XX asr boshlarida Hindistondagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Academic Research In Educational Sciences. Volume 1. 2020 468- 474 P.

4.Po'latov, Sh.N., Rabindranat Tagorning Hindiston ilm-ma'rifatga qo'shgan xissasi.// “SCIENCE AND EDUCATION” Scientific journal Volume 1, Special issue 2020 136-144 P.

5.Po'latov, Sh.N., Hindistonda pedagogik ta'limning rivojlanish bosqichlari.

//“SCIENCE AND EDUCATION” Scientific journal Volume 1, Special issue 2020 21-27 P.

6.Jurayev SH.S., Abu Ali ibn Sinoning falsafiy qarashlarida baxt-saodat masalasi // Academic Research in Educational Sciences, 2 (Special Issue 1), 395-401 P.